No. 1652 Zaterdag 28 Augustus 1915. 32ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50: voor elken regel meer 7½ cts.

DE OORLOG.

Aan het Oostelijk front, in Rusland, vallen de strijders bij duizenden. De krijg heeft zich daar ontwikkeld tot een allerhevigst gevecht, tot een geweldigen strijd op leven en dood. Duitschland en Oostenrijk spannen alle krachten in om den krachtigsten der verbonden vijanden onschadelijk te maken en zoo mogelijk buiten gevecht te stellen. Maar de Rus vecht op eigen terrein, waar bij langs de linie Kovno–Grodno–Brest–Litowsk zeer zorgvuldig zijn versterkingen en verschansingen heeft aangelegd. Het geheele jaar door werd deze linie op de meest moderne wijze versterkt en voordeel getrokken van de dure lessen tijdens den oorlog elders opgedaan. Worden de Russen van deze linie verdrongen, dan is hun kracht voor een zeer groot deel gebroken, maar ook eerder niet.

Op het oogenblik neemt de strijd der Teutonen tegen deze linie, pas een begin, hun hoofdmacht is voor eerst nog te veel verdeeld over de verschillende forten rondom Warschauw.

Succes hebben ze daar anders wel. Kovno is nu geheel in hun handen, evenals Novo-Georgiewsk en Ossowiez, dat juist het midden van den fortengordel vormt.

Novo-Georgiewsk wordt gehouden voor een der machtigste versterkingen der Russen. De val van deze vesting is voor hen derhalve een zwaar verlies.

Nog blijven te nemen de forten van Puitusk, Rozan, Lomza, Grodno Men zou aan de beweging der Duitschers zeggen, dat deze laatste vesting thans het eerst aan de beurt komt.

Maar alle forten moeten eerst genomen zijn, voordat de Duitsche legers zich werpen kunnen op de hoofdlinie der Russen Kovno–Brest–Litowsk.

Of het hun zal gelukken al deze forten te nemen?

De Russen bieden hardnekkig tegenstand, nemen hier en daar het offensief over en weten meermalen de beweging der Duitschers tot staan te brengen.

Zoo in Riga.

Dat was een gecombineerde manoeuvre van leger en vloot. Het leger werd tegengehouden en de Duitsche vloot verjaagd. Een dreadnought, de „Moltke," drie kruisers en 7 torpedo–jagers gingen verloren.

Dat blijft een leelijke tegenvaller voor de Duitschers en geeft den Rus een moed.

In de Vereenigde Staten van Noord–Amerika schijnt de stemming ook oorlogzuchtig te worden. De naaste aanleiding daartoe is het uitblijven van het Duitsche antwoord en het voortzetten van den duikbootenoorlog.

Bij de torpedeering der „Arabic" zijn 39 menschen om het leven gekomen, waarvan twee Amerikaansch burger waren. Duitschland heeft echter door zijn gezant in Washington een Nota laten overhandigen, waarin met klem verzocht wordt aan de Amerikaansche Regeering toch geen besluit te willen nemen, alvorens ook Duitschland gehoord te hebben. De Keizerlijke Regeering heeft geheel andere inlichtingen bekomen, dan die openbaar zijn gemaakt in de Bladen Wat gepubliceerd werd, komt niet overeen met de feiten. Mocht het bewezen kunnen worden, dat Amerikaansche Burgers het leven verloren hebben bij deze torpedeering, dan zou Duitschland onmiddellijk bereid zijn tot de verklaring, dat dit geschied was tegen de intentie in, het zou Duitschland werkelijk spijten en de Keizerlijke Regeering zou haar oprecht leedwezen daarover betuigen.

Men ziet het, Duitschland voelt, dat het warm wordt in Washington; daar broeit wat.

De Presidenten der verschillende Noord Amerikaansche Staten, te Boston in Congres vereenigd, hebben President Wilson eenparig hun steun toegezegd.

Daar moet dus over een belangrijk punt beraadslaagd zijn. Wat het is geweest, weten we nog niet.

Italië heeft aan Turkijë den oorlog verklaard.

Aan het Westelijk front is nog weinig verandering te bespeuren, ofschoon de strijd op verschillende punten zeer hevig is. Groote dingen schijnen daar echter nog niet op handen.

Er is weer druk gevlogen van de week.

De moordkuil der Dardanellen vraagt nieuwe slachtoffers

ECONOMISCHE OORLOGS OORZAKEN.

Mr. AALBERSE schrijft in „De Voorhoede":

Het is thans een jaar, dat de afschuwelijke moord op twee vorstelijke personen te Serajewo plaats greep, een schanddaad, welke de aanleiding werd van het uitbreken van dezen wereldoorlog, den gruwelijksten en vreeselijksten, dien de geschiedenis der menschheid kent.

Velen vragen en vroegen zich af: welke toch de oorzaak van dezen geweldigen oorlog is geweest. En men tracht aan te toonen, aan wiens of wier schuld hij te wijten is.

Hier van één oorzaak te spreken gaat niet aan. De oorzaak, dat Rusland, dat Frankrijk, dat Duitschland, dat Engeland, dat welk ander land ook in den oorlog is gegaan, is niet dezelfde.

Men moet hier onderscheiden tusschen de redenen, welke de oorlogvoerende partijen aanvoeren, en de werkelijke oorzaken.

Bovendien moet men deze werkelijke oorzaken weer onderscheiden tusschen de economisch–politieke oorzaken en de dieper liggende godsdienstig–zedelijke oorzaak, waardoor eerst duidelijk wordt, hoe deze economisch–politieke oorzaken den wereldoorlog tot gevolg hadden.

In 't algemeen kan men zeggen, dat de redenen, welke de oorlogvoerende natiën openlijk aanvoeren, de ware redenen niet zijn. Veelal worden zij gegeven ter wille van den schoonen schijn.

Dat Engeland alleen maar om het in België geschonden recht, alleen ter bescherming van het bestaansrecht der kleine mogendheden, naar het zwaard greep, wie, die de geschiedenis van Albion kent, gelooft er ook maar één woord van? Trouwens de vernietiging der Zuid–Afrikaansche Republieken is nog eerst bijzonder kort geleden!

Dat Duitschland alleen ter verdediging, noodgedwongen, uit enkel bondgenootschappelijken trouw, in oorlog ging, wie gelooft het, die in den ontwikkelingsgang der dingen 't komen zag, dat Duitschland, indien nu al niet aangevallen, dan toch morgen zelf aanvaller zou geworden zijn.

Neen, laat men niet allereerst personen of natiën voor dezen oorlog aansprakelijk stellen. Wil men alle oorzaken in één samenvatten, dan zou men moeten zeggen: de oorzaak van dezen oorlog is dezelfde, die soms groote werkstakingen of uitsluitingen doet uitbreken: de botsing tusschen economische belangen.

En de oorzaak, dat er voor deze tegenstrijdige belangen geen oplossing in der minne te vinden is, ligt in de dieper liggende oorzaak van godsdienstig-zedelijken aard, waarop wij in een volgend artikel uitvoeriger terugkomen.

Bezien wij thans eerst de economische oorzaken.

De ontwikkeling van de groot-industrie, het uitgroeien van het handelsverkeer tot den wereldhandel, het botsen van de groote levensbelangen der natiën, en dit alles zonder dat er door den wil tot vrede internationale instituten geschapen waren, om in deze botsingen zonder machtsstrijd tot een beslissing te kunnen komen, — ziedaar de ware economische oorzaak van dezen geweldigen oorlog.

Engeland strijdt niet voor het geschonden recht van het kleine België, maar om Duitschland uit Antwerpen te houden. Meer: de coalitie, door Engeland tegen Duitschland gevormd, was niets anders dan de voorbereiding tot dien grooten strijd tusschen deze twee wereldmachten om de hegemonie op het gebied van nijverheid en handel. De grootsche economische opbloei van Duitschland dreigde, zoo voortgaande, het industriëel en handeldrijvend Albion naar de tweede plaats terug te dringen.

En Duitschland, het strijdt niet alleen, om Oostenrijk tegen Rusland te helpen, het strijdt om in het Westen een uitweg naar de Noordzee te verkrijgen, in het Oosten, Rusland van de Oostzee af te dringen, in het Zuiden, om de Adriatische Zee voor Midden–Europa open te houden.

Frankrijk, eertijds een westelijke en een midden-europeesche mogendheid, na 1870 uit Midden–Europa teruggedrongen, streeft naar het oude, in wezen allereerst economische, ideaal: de Rijn als rijksgrens, en daardoor het herstel in de vroeger bezeten positie

Strijd om de hegemonie in den wereldhandel, dat is het ware wezen van den oorlog tusschen Engeland en Duitschland. En evenzeer strijd om de hegemonie, op beperkter terrein, om de hegemonie op het Balkan-schiereiland, dat is de diepste ondergrond van den oorlog tusschen Rusland en Oostenrijk–Hongarije. Voor Rusland bovendien met verder perspectief. Het wil een uitweg naar de Middellandsche Zee, en zoo naar den Oceaan. De Turksche Dardanellen moeten daarom in zijn macht, Constantinopel in zijn bezit. Sommigen zien in dit streven een idealistischen droom. Dichter zal men wel bij de waarheid zijn, wanneer men meent, dat dit idealisme er voor alles is, om de groote massa te begeesteren voor het zeer materieele doel: voor Rusland's uitvoer een weg naar de groote zeeën te verkrijgen.

De strijd tusschen Italië en Oostenrijk is wederom een strijd om de zee, allereerst de Adriatische zee. Het oude bezit van de Republiek Venetië — de kuststrook, aan de overzijde van Italië gelegen — dat is Italië's einddoel: de Adriatische zee een Italiaansche binnenzee, zooals de Zuiderzee dat voor ons is. Maar noch Oostenrijk-Hongarije, noch ook Duitschland, kunnen dezen directen uitweg naar de Middellandsche Zee en het Kanaal van Suez missen.

Zoo is deze oorlog in het groot, wat de twee jongste Balkan-oorlogen in het klein waren: de strijd om de hegemonie.

Wie de geschiedenis van het oude Hellas niet is vergeten, weet wat dit zeggen wil: de strijd om de politieke en economische overheersching.

Men ziet het, hoe dwaas en kleingeestig daarom de vraag is, of de Duitsche Keizer of de Czaar van Rusland, of de minister Grey de schuld van dezen oorlog zijn. O zeker, misschien dat zij dezen oorlog in het jaar 1914 nog wel hadden kunnen voorkomen, maar zou hij dan niet in 1915, of als gij wilt in 1920 of 1925 toch uitgebroken zijn?

Neen, zoolang op internationaal gebied niet de strijd om de macht plaats zal gemaakt hebben voor den strijd in het recht en langs den weg van het recht, zoolang men niet voor de groote economische belangen der natiën het middel heeft gevonden, om ze te beslissen zonder krijg, een middel, dat wij zelfs nog niet gevonden hebben, om den belangenstrijd tusschen kapitaal en arbeid binnenslands, zonder het machtsmiddel van werkstaking of uitsluiting tot beslissing te brengen, zoolang niet het internationale vuistrecht vervangen wordt door een goed geregelde en door hooger macht te handhaven rechtspraak of arbitrale beslissing, — en zal ooit die gouden tijd komen? — zoolang zal 't een utopie blijven, om conflicten, als thans weer door economische oorzaken tusschen de volkeren groeien, zonder dat verschrikkelijkste en afschuwelijkste aller middelen: den oorlog, uit de wereld te helpen.

Men kan dezen oorlog het best vergelijken met de oorlogen van Engeland tegen Spanje en tegen de Zeven Vereenigde Provinciën: den strijd om den wereldhandel van toen; den oorlog van Pruisen tegen Oostenrijk, den strijd om de hegemonie in Midden–Europa; den oorlog tusschen Zweden en het Rusland van Czaar Peter om de Oostzee; den strijd van Engeland tegen het Frankrijk van Napoleon.

Zoo is, hoe geweldig groot en uitgebreid deze wereldoorlog zij, de in 1914 aangevangen strijd toch vóór alles de reuzenstrijd tusschen het oude Engeland en het opkomende Duitschland

In 1870 tot éénheid gekomen, na den Fransch Duitschen oorlog, is 't Duitsche Keizerrijk tot een wereldmacht gegroeid, alleen tot heden toe door Engeland in macht overtroffen.

Bismarck heeft het juist ingezien: vóór alles moest de eenheid van het Duitsche Rijk innerlijk worden bevestigd en versterkt. De saamhoorigheid van het eertijds zoo versplinterd en verbrokkelde Duitschland moest ook uitwendig voor heel den Duitschen stam tot duidelijke werkelijkheid worden. Daartoe werkten mee velerlei factoren: het sterk zich uitbreidende spoorwegnet, de protectionistische politiek, het ééne burgerlijke wetboek voor heel het Duitsche Rijk, de grootsche bouw van de Duitsche sociale verzekering, de stramme organisatie van en in het Duitsche leger, de beide tot bloei gebrachte landbouw en industrie in het ééne Rijk, dit alles tezamen werkte er toe mee, om Duitschland voor de Duitschers te maken tot één levende, tastbare eenheid.

Engeland zag het Rijk toenemen in innerlijke kracht, zag den krachtigen opbloei van de Duitsche industrie, zag den toenemenden wereldhandel van het groote Duitsche Rijk.

Toen begon het zijn uitsluitings. politiek, hetzij dan bedoeld als middel tot verweer of van aanval.

Het republikeinsche Frankrijk naderde het despotische Czarenrijk: van weerszijden werd Duitschland ingesloten Door Frankrijk werd Italië van den Driebond losgeweekt. Alleen Oostenrijk-Hongarije bezweek niet voor de Engelsche verlokking In het Turksche Rijk, eerst Duitschgezind, steunde Engeland de beweging der Jong-Turken; wegens het opdringen van den Russischen invloed op den Balkan, door de Balkanstaten verslagen, en achter Rusland Engeland ziende, kwam Turkije weer nader tot Oostenrijk, dat in Rusland ook den vijand had te zien, en daardoor tot Duitschland.

Dit was de politieke voorbereiding, van Duitschland en Engeland, tot den reuzenstrijd, die beiden voelden, dat eens komen zou. Duitschland zocht voor alles zijn kracht door sterking van de eigen eenheid, versterking van zijn weermacht, aansluiting bij Oostenrijk-Hongarije, — Engeland door samentrekking van verschillende mogendheden en al krachtiger uitbreiding van zijn vloot.

Er was slechts een aanleiding noodig, en de oorlog zou er zijn, door geen diplomatie ter wereld meer tegen te houden.

En die aanleiding kwam: de moord te Serajewo.

Het was de vonk in het buskruit, van weerszijden zoolang reeds opgehoopt. De wereldbrand brak uit, de wereldellende begon, waarin wij nu leven, de reuzenstrijd tusschen twee grootmachten om de wereldheerschappij, de groote oorlog tusschen Engeland en Duitschland om de politieke, maar vóór alles om de economische hegemonie. En door de wederzijdsche bondgenootschappen moest dezen Engelsch–Duitschen oorlog terstond een Europeeschen oorlog worden.

Zoo zien wij dezen grooten wereldkrijg, zoo zien wij zijn werkelijke en wezenlijke economische oorzaak.

Doch wie dieper ziet, bemerkt alras, dat toch deze economische oorzaak niet tot dezen wereldoorlog had behoeven te leiden, indien de verhouding van de staten onderling werd geregeld door dezelfde regelen van moraal en recht, die ook de levensverhoudingen tusschen de individuen onderling in den staat behooren te regelen. Hierover in een volgend artikel.

Het aanstaande vredesverdrag?

We knippen uit *De Stem van Moline*, een Vlaamsch blad, een samenvatting van eene studie over het aanstaande vredesverdrag die in „Everyman" verscheen:

1o. Polen zal wederom, volgens plechtige belofte van Czaar Nikolaas II, een onafhankelijke staat worden.

2o. De Deensche bevolking van Sleeswijk, die altijd geprotesteerd heeft tegen inlijving bij Duitschland, zou wederom met Denemarken vereenigd worden.

3o. De bevolking van Elzas-Lotharingen, die steeds geprotesteerd heeft tegen hare scheiding van Frankrijk en inlijving bij Duitschland, zal wederom met Frankrijk vereenigd worden.

4o. De bevolking van Trente en Trieste, die altijd hare vereeniging met Italië zoo vurig gewenscht heeft, zal verderom vereenigd worden met het Italiaansch Moederland.

5o. Italië zal aan de bevolking van Rhodes den terugkeer tot het Grieksche moederland moeten toegeven.

6o. De bevolking van Bosnië, die steeds tegen Oostenrijksche inlijving geprotesteerd heeft, zal wederom met Servië vereenigd worden, zooals haar wensch is.

Het koninkrijk Montenegro zal ook een weinig vergroot worden.

7o. De Duitsche keizer zal afstand moeten doen van de keizerlijke kroon en slechts koning van Brandenburg blijven. Zijn koninkrijk zal bestaan uit Brandenburg, Pommeren en Selesië (uitgezonderd de Poolsche streken) en Oost-Pruisen (zonder Poolsch Pruisen en Dantzig).

8o. Westelijk Pruisen met Koningsberg een onafhankelijk rijk vormen met een nieuw te kiezen Hoofd.

Hanover wordt wederom een onafhankelijk Koninkrijk; Holstein, een Hertogdom; Hessen een Groothertogdom en zoo ook Nassau; nieuwe onafhankelijke staten zullen gemaakt worden van de Rijnprovincie, Westphalen, Thuringen, de staat Maagdenburg en de staat Wittenberg.

9o. Nieuwe wetten en bepalingen zullen door het Vredesverdrag gemaakt worden, zoodat geen nieuwe Europeesche oorlog van Duitsche zijde meer de wereld zal teisteren.

10o. De Keizer van Oostenrijk-Hongarije zal den titel aannemen van Keizer van Oostenrijk. Zijn keizerrijk zal bestaan uit (1) Oostenrijk, behalve Syrië en Karinthië. (2) Het koningrijk Bohemen, (3) Hongarije, behalve dat gedeelte, dat bewoond wordt door de Magyaren, (4) Transylvanië, (5) Croatië, behalve Trieste en Dalmatië.

11o. Gegeven zullen worden de kolonien van het tegenwoordige Duitschland, als schadevergoeding voor oorlogskosten aan Engeland, Frankrijk en België.

12o. Duitschland en Oostenrijk-Hongarije zullen daarenboven de volgende oorlogsbelastingen moeten betalen: 1o. Terugbetaling van alle onkosten van den oorlog. 2o. Herstel van alle verwoestingen, veroorzaakt door hen in de verschillende landen, die zij bezet hebben. 3o Eere- en geldelijk herstel voor het schenden van de neutraliteit van België. Drie milliard aan België, driekwart van een milliard aan Frankrijk, een kwart milliard aan Rusland.

13o. Om te verhinderen, dat moeilijkheden wederom zullen voorkomen zal het Vredesverdrag bepalen: vrijheid van godsdienst voor elke meening, recht van eigen taal voor elken volksstam.

Als er moeilijkheden opkomen na het Vredesverdrag, zullen die verwezend worden voor den Rechterstoel van Den Haag.

Het uitzicht, van Engelsch standpunt.

In de Fortnightly Review van Juli komt een belangwekkend opstel voor, „Are we winning?", van een schrijver die zich Outis teekent.

In de mailbladen vonden wij van dit artikel het volgend overzicht:

Op de vraag: hebben wij het gewonnen? is slechts één antwoord mogelijk: Eerder hebben de Duitschers het gewonnen dan de bondgenooten. Toch is hun oorspronkelijk krijgsplan mislukt. De aanval op Parijs en de snelle vernietiging van het Fransche leger is zoomin geslaagd als de vermeestering van Calais. Zij hebben tegelijk aan twee fronten moeten vechten. Maar de veldtocht der Russen is een teleurstelling geweest. De verschijning van Italië onder de bondgenooten is de eenige lichte plek in het vrij sombere panorama van het Oosten.

De invloed van de zeemacht, die eer zal toe- dan afnemen bij het voortschrijden van den oorlog, mag ook niet buiten rekening blijven. Duitschland heeft zijn geheelen overzeeschen handel verloren (juister ware: bijna zijn geheelen handel, want op de Oostzee varen nog Duitsche koopvaardijschepen) en zijn oorlogsvloot is tot werkeloosheid gedoemd (behalve zijn duikbooten, die de schrijver niet noemt). De toevoer van zijn behoeften wordt hoe langer hoe moeilijker, vooral nu de grens van Italië is gesloten. Niettemin heeft het geen gebrek, noch aan koper, noch — nu Galicië is heroverd — aan petroleum. Op den duur moet de oorlogsnood wel zwaarder op Duitschland drukken dan op de bondgenooten, maar voorloopig is het niet verstandig veel hoop te vestigen op de economische elementen in den toestand.

Er zijn allerlei manieren, waarop de oorlog kan eindigen. Het ergste zou zijn, dat hij eindigde door de uitputting van beide partijen, want dan zou er niets zijn verkregen of opgelost. De toestand zou zijn als voor den oorlog, alleen met sterk toegenomen verbittering en de kans dat de oorlog spoedig weer uitbreekt. Alle offers van goed en bloed zou een verspild zijn. Een volledige overwinning van Duitschland zou wellswaar nog erger zijn, maar die afloop is zeer onwaarschijnlijk en in alle geval voor de bondgenooten ondenkbaar.

Indien het dan niet tot een einde komt door wederzijdsche machteloosheid, hoe moet Duitschland dan worden overwonnen? Op de manier, die nu in het Westen wordt gevolgd? Die van afknagen? Door den vijand met aanhoudende, plaatselijke gevechten klein te krijgen? Maar, tenzij wij aannemen, dat de Duitsche verliezen daarbij altijd grooter zijn dan de onze, is dat een zeer langdurige manier. Het groote bezwaar van deze oorlogvoering is, dat zij aan weerskanten tot bijna gelijke verliezen leidt, en als dat zoo is, dan wordt het een kostbare en onvruchtbare manier. Wij gelooven, dat zij tot nog toe grootendeels goed is geslaagd. Het schijnt waar te zijn, dat de Duitsche verliezen zwaarder zijn geweest dan de onze, maar ook de onze zijn zoo zwaar, dat wij ons wel eens afvragen of ze de moeite loonen. Vooral in den laatsten tijd zijn onze verliezen zoo hevig geweest, dat wij haast verplicht zijn te vragen of het voordeel het offer wel waard is.

Maar één ding is zeker. Geen afknagingsproces kan op zich den oorlog eindigen. Dat kan alleen geschieden door een beslissende overmacht van de bondgenooten, die ten gevolge heeft dat de Duitschers uit hun stellingen terugtrekken. Om dat te verkrijgen kunnen wij ons niet verlaten op den economischen factor, ook niet op een tekort aan manschappen bij de Duitschers. Er zijn teekenen, dat hun leger aan het Westelijke front in gehalte minder is geworden, maar een tekort aan manschappen is er voorloopig niet, evenmin als aan voedsel en munitie.

Op den invloed van een nieuw Russisch offensief valt in de eerste twee of drie maanden niet te rekenen. Alleen een beslissende overwinning van de Engelschen en Franschen, dank zij overmacht aan troepen en geschut, kan in een afzienbaren tijd het einde van den oorlog brengen. Althans voor Engeland is Vlaanderen, met de aansluitende linie in Frankrijk, het hoofdtooneel van den oorlog, waar, zoo ergens, de beslissing zal vallen. Alles schijnt af te hangen van een ernstige Engelsch-Fransche onderneming. Maar ook al is de vijand in Duitschland teruggedreven, zal hij even geducht zijn.

Met dat al kan het Oosten groo ten invloed op den oorlog oefenen. Als de Balkanstaten met ons meegaan, zou ons dat grootelijks helpen, maar wij kunnen daar niet zeker van zijn. Wij moeten voortgaan, alsof ons die hulp naar alle waarschijnlijkheid niet wordt verleend. Het eenige groote voordeel waar wij zeker van zijn, is de bijstand van Italië en, aangezien Oostenrijk zijn Zuidelijke grens niet kan verwaarloozen, zal die hulp in belang toenemen.

De expeditie tegen de Dardanellen vindt bij velen afkeuring, omdat, zeggen zij, in een oorlog alle kracht op één punt moet worden aangewend. Er is een historische parallel met de expeditie der Atheners naar Sicilië, vooral voorgestaan door Alcibiades, met wien men Winston Churchill vergelijkt, „een man van sterken ondernemingsgeest en eerzucht, met een zekere neiging tot roekeloosheid." De expeditie naar Sicilië was een groote mislukking en verzwakte Athene, met het gevolg dat het van Sparta klop kreeg.

De vergelijking gaat echter mank, de expeditie naar Sicilië stond in geen verband met den oorlog tegen Sparta. Met den aanval aan de Dardanellen staat het heel anders. Zijn die geopend en valt Konstantinopel, dan zouden verscheiden Balkanstaten, die nu nog aarzelen, dadelijk meedoen en wij kregen de hulp van de heele Levant. Bovendien Engeland verzwakt nauwelijks zijn krijgsmacht met zijn deelneming aan de Dardanellen. Het gebruikt er zijn beste schepen niet voor, maar voor het meerendeel bodems uit den tijd vóór de dreadnoughts, en de hulp van Australiërs en Nieuw-Zeelanders stelt ons in staat, voortdurend troepen naar Vlaanderen te blijven zenden. Er is geen reden om te wanhopen aan het bedwingen van de Dardanellen. Misschien zijn aanvankelijk de moeilijkheden onderschat. Nu kennen we ze. De meest bemoedigende omstandigheid is, dat wij nu kunnen beletten, dat de Turken troepen en munitie van de Aziatische naar de Europeesche kust van de straat kunnen zenden. Als onze duikbooten nog een paar Turksche transportschepen kunnen vernielen, zullen de verdedigers van Achi Baba leelijk in de knoei komen.

Uit deze overwegingen blijkt, dat de uitslag van den oorlog twijfelachtig en onzeker, en ofschoon de balans een aanmerkelijk voordeel aan den kant van de bondgenooten toont, kan er alleen met de meest ingespannen en vastberaden poging een gebruik van worden gemaakt. De les voor ons is dat wij moeten voortgaan nieuwe legers op de been te brengen en vooral onzen voorraad munitie moeten vermeerderen.

Wel is het mogelijk, dat de tegenstand van de Turken plotseling ineenstort. Ook woelt het in Oostenrijk-Hongarije. Men zegt, dat de Hongaren naar vrede hijgen. Als de Balkanstaten met ons meedoen, valt de Monarchie misschien uit elkaar, maar dat zijn onderstellingen. Vast staat, dat de oorlog nog lang zal duren en dat het tooneel, waar de beslissing zal vallen in het Westen ligt. Duitschland heeft heel zijn volle kracht te velde, Frankrijk ook. Het zal nog een tijd duren voor Rusland voor Berlijn werkelijk gevaarlijk wordt. Maar Engeland heeft nog niet zijn volle kracht gegeven. De bondgenooten zijn aan het winnen, maar langzaam. Zal de zege ten slotte hun zijn, dan zal Engeland alle soldaten en alle arbeiders moeten oproepen om te toonen, dat, wie er moge afvallen, Engeland niet van plan is op te houden voor de eindzegepraal is behaald.

Een zeereis in oorlogstijd.

Wat 'n avonturen het reizen in oorlogstijd geeft, vernam „De Surinamer" onlangs uit een particulier schrijven van een passagier, die met de K. W. I. M. van Paramaribo naar Holland was vertrokken. Een en ander nemen wij er uit over.

Na verhaald te hebben, dat zij in het kanaal waren binnengeloopen, vervolgt deze persoon: Tegen 9 uur trok de mist op, teneinste grootendeels, we seinden met vlaggen naar een ander schip om ons naderbij te komen. We vroegen, toen het ons passeerde, hoever wij van Dungeness waren. Wel een bewijs, dat we door de mist den weg kwijt waren geraakt. Dit schip kon het ons niet zeggen. Spoedig kwam er een ander schip in 't zicht, dat weer werd aangeklampt en ons zeide, dat wij nog 5 mijl van Dungeness verwijderd waren. Wij stoomden nog dicht ter naar land en konden nu duidelijk de verschillende misthoorns hooren. Toen we zoowat een twee uur door gestoomd hadden, werden wij door een stoomtrawler die een groot kanon voorop had staan, aangehouden. De kapitein van den stoomtrawler vroeg eenige dingen aan onzen kapitein en het slot was dat we hem moesten volgen; naderhand bleek het waarom. Als we namelijk in de richting die ons schip eerst had, waren doorgestoomd, hadden we midden op de mijnen geloopen. De stoomtrawler wees ons den weg aan. Toen we door twee geankerde lichtschepen doorgingen, verliet de Engelschman ons. Met een flinken verrekijker gewapend, kon ik alles fijn zien. Een onafzienbare mijnenvlakte, aangegeven door boeien, die onderling met touw en groote stukken kurk verbonden waren aan beide zijden van de lichtschepen, het was de groote verbindingslijn Dover Calais. Aldra zag ik het groote transportschip uit Dover langs de Engelsche kust varen, en achter het mijnenveld heenzwenken naar Calais toe. Duidelijk waren op het schip zichtbaar, de roode kruiswagens, verder gedeelten van het schip ingericht voor paarden en vee, het schip liep 26 knoopen. In de buurt kruisten torpedobooten en een Engelsche onderzeeër. Een klein stoomscheepje kwam aan stuurboordzijde, vroeg de scheepspapieren, telefoneerde per draadlooze naar de wal (je zoudt zeggen, zoo'n klein ding een draadlooze!) en gaf den kapitein te verstaan, dat wij te gelegener tijd zou den worden gevisiteerd. Ik zag er een heele hoop schepen, allemaal door de Engelschen vastgehouden. Een schip van Rotterdam lag er al drie weken. Goed vooruitzicht. Tegen 4 uur kwam een heele bende bij ons aan boord. Een stuk of veertig matrozen vlogen op ons schip, wachthouden, etc. We werden een voor een geroepen. Papieren toonen, etc. Gelukkig had ik mijn paspoort. De Engelschman wilde ook een portret hebben, waarop ik hem antwoordde, dat zulks in Suriname niet gegeven werd. Toen kwam iemand aan de beurt die te Madeira was opgestapt en in Sleeswijk Holstein geboren was, maar zoo zeide hij, ik ben burger geworden van Peru, liet daarvan zijn papieren zien, was kapitein op een Peruaansch schip geweest, was daar gebleven, terwijl het schip vertrokken was, had familie in Holland wonen, waar hij geld wilde vragen om een nieuw schip te koopen. Dit laatste kostte hem zijn vrijheid. Geld vragen in oorlogstijd. Hij moest zijn papieren maar meegeven, morgen kreeg hij antwoord. Dit was een 1ste klas passagier. Een Duitsche dame en een jonge dochter kwamen er zonder kleerscheuren af. Een tweede klas passagier uit Duitsche ouders geboren in Venezuela liep er ook in. Op de vraag wat hij in Holland ging doen, antwoordde hij: „mijn moeder zoeken"; maar waar dan, ja, dat wist hij niet. Zijn papieren werden in beslag genomen, hij zou morgen antwoord krijgen. Den volgenden morgen zong hij nog „Die Wacht am Rhein" maar 's middags werd hij ingescheept evenals de Peruaansche kapitein. Heel de equipage moest verschijnen en aantreden. Alles was in orde. Deze keer waren de Engelschen zeer streng, omdat ze gemerkt hadden, dat Hollandsche kapiteins Duitsche reservisten er door smokkelden. Nu sprongen ze in de reddingsbooten, haalden alles omver, daalden omlaag naar de kolenruimten, wierpen alles onderste boven, keken alle hutten na — alle apartementen etc. etc. — nooit zoo streng geweest zeide de kapitein, maar intusschen moest hij zich maar alles laten welgevallen.

Toen de twee vermomde Duitschers er af waren, konden we wegstoomen. Of we blij waren!

Intusschen, zoo moest ik er bij voegen, waren er Duitsche duikbooten in de buurt gezien en vandaar dat drie torpedobooten voortdurend op en neer joegen — hier is veel winst voor de Duitschers te halen, want voortdurend kwamen schepen af en aan.

Het was vier uur Vrijdagmiddag en toen de loods aan boord kwam ging het midden tusschen twee mijnenvelden door, die door bakens eveneens waren aangegeven, langs de Engelsche kust; voorbij de Theems gingen we voor anker om 9 uur 's avonds. We zagen vlak bij Deal twee wrakken van schepen, die getorpedeerd waren, drie dagen geleden; een heel klein bootje met een groot kanon er op, om duikbooten op te zoeken. Dit bootje is expres zoo klein, omdat de duikbooten dan minder trefkans hebben. Niet alle schepen hebben kanonnen aan boord maar slechts eenige. We lagen dan voor anker en 's nachts om 12 uur hoorden wij het kanongedonder van de Yserlinie ofwel van de Engelsche scheepskanonnen. Dit hadden we eveneens bij Dael gehoord. 's Morgens om drie uur zouden we den oversteek maken over de Noordzee op Schouwen aan. Dit was door de Maatschappij bevolen om het gevaar van losdrijvende mijnen. Alles ging goed, alleen om 12 uur 's middags was het weer mist. Toch stoomden we met volle kracht omdat we om 4 uur te IJmuiden wilden zijn. Iedereen was op 't dek en keek uit. Tegen 2 uur was er een losdrijvende mijn in 't zicht, een kleine omzwenk en we ontweken dat rampzalig kleinood. Op 5 Meter afstand van 't schip bakboordzijde ging het ons voorbij.

Nationaliteit en Katholieke Kerk.

In de „Stimmen der Zeit." wijdt pater Lippert S. J. een studie aan het vraagstuk der nationaliteiten en den oorlog in verband met de roeping der Katholieke Kerk.

Dat de oorlog niet zonder diep ingrijpen in de kerkelijke belangen zal voorbijgaan, is overduidelijk, eveneens, dat het eigenlijke en groote gevaar van dezen oorlog de dreigende scheuring is der innerlijke gemeenschap, het geestelijke verband van het geheele menschdom. Er hebben zich bodemlooze afgronden geopend tusschen de verschillende beschavingen, tusschen politieke en sociale begrippen. Zelfs tusschen wetenschap, kunst en godsdienst der vijandelijke volkeren en volkerengroepen.

Het zal daarom in de naaste en meer verre toekomst een der gewichtigste en moeilijkste opgaven zijn, die de Katholieke Kerk zal hebben op te lossen, om de nationaliteiten, die door dezen oorlog in twee vijandelijke kampen verdeeld werden, weer tot elkander te voeren. Volkeren en individuen voelden de vernietigende werking van den wereldoorlog. Hoe zwakker het religieuze gevoel was, hoe wilder en brutaler de chauvinistische hartstocht laaide. Frankrijk en de anticlericale partijen in Italië zijn daar voor een echt bewijs, terwijl in Duitschland en Oostenrijk Hongarije de zoo ernstig godsdienstige katholieke bevolking onder leiding hunner bisschoppen een hooger waardigheid en een internationaal fatsoen hebben bewaard. In de neutrale landen echter, in de eerste plaats Amerika en Spanje, hebben juist de Katholieken in den vreeselijken maalstroom van laster en ophitsing een helderen en vrijen blik weten te bewaren. Allemaal teekens, dat de Katholieke Kerk geroepen is met een heilige missie van vrede tot de gemartelde volkeren te komen.

De vereeniging der volkeren kan geen uniformeering zijn Juist daardoor zou zij zichzelf verwoesten. De gemeenschap moet veeleer een dulden van raseigenaardigheden toestaan door een wederzijdsche uitwisseling en een verstandige samenwerking de wegen daartoe effenen. Dat dulden der raseigenaardigheden, ofschoon theoretisch vanzelf sprekend, is practisch niet zoo gemakkelijk. Er bestaan karaktertrekken van volkeren en landen, die aan elkaar den indruk van het vreemde, zelfs van vervreemding geven. En daar komt het er op aan, deze vervreemding te verstompen, de verleiding tot afkeurende oordeelen en tot onduldbare zelfoverschatting te boven te komen. Daarom is het thans een dringende noodzakelijkheid, dat de verschillende karaktertypen elkander leeren dulden. Een germaniseering der Kerk ware even noodlottig als de veelbesproken en gevreesde romaniseering. Verder moeten de verschillende volkskarakters door levendige wisselwerking en vruchtbare uitwisseling tot elkaar treden. Na den oorlog moet dat geschieden. Alleen zóó kan er een ware en schoone harmonie en een levenstark organisme ontstaan en bestaan: een unum ex pluribus.

Moge deze oorlog de geestelijke eenheid der naties niet geheel verstoren! Mogen de wegen zich openen tot een nieuwe volkengemeenschap. Het komt er niet zoozeer op aan, welke politieke vormen ze te voorschijn roept, noch hoe de grenzen op de nieuwe landkaarten worden aangebracht. Zeker zal ieder volk een eigen toekomst bezitten, en zijn lucht, zijn licht, zijn stuk grond, zijn water en zijn hemel hebben. Maar van meer beteekenis is, dat het zijn ziel redt. De ziel echter, de ziel der overwinnaars en der overwonnenen word voor den duur der eeuwen slechts gered in de eenheid der ware en strict neutrale Kerk. Zij is de albeminnende en alrechtvaardige moeder der volkeren.

Naar Rusland.

In het „Berliner Tageblatt." beschrijft een soldaat den opmarsch in Gallicië.

Rijden, al maar rijden. Sedert weken zijn de zadels niet van de paarden afgekomen. Sedert weken marcheeren wij, dag en nacht. Het is een gelukje als we eens drie uur rust hebben. Goede wegen zijn er niet. Breede, over de velden platgereden zandwegen voeren van het eene dorpje naar het andere. Zoo gaat het achter de Russen aan, die hun weg door brand en verwoesting kenmerken.

Op een middag kwamen wij over de grenzen. De grenspalen waren omgeworpen. In het bosch vonden wij er nog een. Een geel-zwarte paal, met een mooien, dubbelen adelaar er op.

Nu zijn wij in Rusland. „Rijdt op die groote, zwarte rookzuil toe, dat is Tomaschow. Achter de stad, recht aan den groo en weg, vindt ge het regiment," zei mij de kapitein, toen hij mij voorbij reed. Op de velden grazen kleine, Russische paardjes. De berghellingen zijn versterkte infanteriestellingen, die thans verlaten liggen.

Van Tomaschow staan slechts de steenen schoorsteenen van de huizen. Er is niets meer te krijgen dan melk en sigaretten.

Achter Tomaschow voert een mooie breede hoofdweg Rusland verder binnen. Eindeloos schijnt die weg. De infanteristen vloeken, omdat zij liever vechten dan marcheeren. De cavaleristen vloeken, omdat zij niet uit het zadel komen en de arme paarden dag noch nacht rust hebben. Toch laten zij den vijand niet los.

's Nachts rijden wij door een brandend dorp. De boomen branden en de hemel schijnt met vlammen overdekt. Een holle boom spuwt een hooge fontein van vonken uit en daaronder golft een roode vlammenzee.

De paarden snuiven van angst. Wij echter staan in bewondering over de sprookjespracht van dezen brand.

's Nachts komen wij in bivak, dicht bij den vijand. Den schildwachten is bijzondere oplettendheid ingeprent. Wij drenken en voederen onze paarden en dan vallen wij in het gras neer en slapen op den grond zonder deken.

Het interview met Churchill.

Uit Berlijn wordt door het Wolffbureau geseind:

De „Norddeutsche Allgemeine Ztg." schrijft onder het hoofd: „Magister Churchill":

Churchill heeft belangwekkende mededeelingen gedaan aan den Londenschen correspondent van de „N. R. Crt." Hij voelt zich volkomen op de hoogte van Belgische toestanden, stellig met hetzelfde recht als sir Edward Grey zich specialiteit acht in continentale politiek. Grey is dan ook eens in zijn leven, den vorigen zomer, voor eenige dagen van het Engelsche eiland afgeweest.

Churchill, toenmalig minister van marine, heeft de befaamde marinebrigade op haar tocht om Antwerpen te ontzetten, vergezeld. Zoowel hij als de brigade hebben weliswaar het noodlot van de vesting niet kunnen afwenden, maar nu maakt Churchill gebruik van den rijken schat van ervaringen, in Antwerpen opgedaan, om Nederland voor te lichten.

Zooals men zich zal herinneren, is het vraagstuk van den Scheldemond eenige jaren geleden ter tafel gekomen, toen Nederland aanstalten maakte zijn ligging bij Vlissingen te versterken. Te vergeefs heeft Engeland destijds getracht dat plan te verhinderen. Ook Churchill noemt de tegenwoordige geografische regeling aan den Scheldemond onnatuurlijk, want indien Antwerpen transporten langs de Schelde toegevoegd had kunnen krijgen, dan had het niet behoeven te vallen. Wij zullen dit den vakman niet tegenspreken, al begeeft hij zich hier ook op het gladde ijs der veronderstellingen. Maar of den Nederlandschen lezer de toestand even onnatuurlijk zal blijken als den Engelschman, die de voortzetting van de Kanaalkust slechts beschouwt als een Britsch glacis, valt toch te betwijfelen.

Churchill heeft verder getracht de bezorgdheid uit den weg te ruimen, dat men van Nederland den ruil van Vlaanderen tegen een stuk van Oost-Friesland zou verlangen. Het is hoogst belangwekkend bij deze gelegenheid te hooren van zulke plannen, die blijkbaar toch reeds zoo vasten vorm hadden aangenomen, dat men er in Nederland van afwist. Dat Engeland de uitsluitende contrôle van de geheele kust van Calais tot den Scheldemond als hoofddoel van zijn oorlog beschouwt, ligt voor de hand. Wij hebben ook reden aan te nemen, dat het niet van plan is Calais weer te ontruimen.

Maar is het voor Nederland en

België zoo verleidelijk, het lot te deelen, dat Engeland het verzwakte Frankrijk heeft toegedacht?

Het artikel besluit met de woorden, dat Duitschland de onzijdigheid van Nederland zoo nauwgezet m gelijk in acht genomen heeft en daarmede recht met recht vergolden, want Nederland is inderdaad onzijdig gebleven en een zelfstandig Nederland vormt voor Duitschland een flankdekking van groote waarde.

Aan den anderen kant is de onnatuurlijke toestand aan den Schelde mond meer dan een gebrek aan schoonheid in het Engelsche beeld van het toekomstige Europa. De vestingwerken van Vlissingen door Nederland vormen daarin zelfs een leelijke vlek. Het is wel jammer, dat Churchill zich over dat punt niet heeft uitgelaten.

Berichten uit de Kolonie.

Kerkelijke Berichten.

MOEDER URSULINE ✝

Vrijdagmiddag tegen vieren is de Zeereerw Moeder URSULINE, Overste van het St Elizabethsgasthuis zacht en kalm in den Heer ontslapen. Haar ontwaken zal heerlijk geweest zijn, want haar zalige dood was het christelijk einde van een welbesteed leven in liefde.

18 Maart 1847 te Oosterhout geboren, trad Mejuffr. ANNA MARIA OOMEN op 27 jarigen leeftijd in het klooster te Breda bij de Gasthuis-zusters en nam den naam aan van MARIA URSULINE.

29 Juni 1874 ontving zij den kloostersluier en wijdde zich aan God door driewerf H. Geloften 25 Mei 1876.

Al aanstonds onderscheidde zij zich van anderen door kalme bezadigdheid en helder oordeel, zoodat zij al spoedig werd uitgekozen om Overste te worden van het Gasthuis op Curaçao 1 Januari 1882 hier aangekomen, werd de Eerw. Zuster URSULINA tot Overste aangesteld 29 Aug. van datzelfde jaar. Op drie dagen na heeft HEerw. dus volle drie en dertig jaar Christus' tus leven hier nagevolgd door hare Zusters voor te gaan in weldoen aan de arme, lijdende menschheid. Moeder URSULINE was een waardige Overste, een echte, hartelijk liefhebbende moeder voor hare Zusters. Vol medelijden voor de arme zieken, wier grootste troost het was, als Moeder hen kwam bezoeken. Altijd had zij een vriendelijken lach en opbeurend woord voor allen en zocht naar gelegenheden om hen met een aardigheid of versnapering te verrassen. De buitenhuizen Montecristo en Zaquito genoten steeds haar volle belangstelling.

Onder het drie-en dertig jarig bestuur van Moeder URSULINE heeft het Gasthuis zich prachtig ontwikkeld en is uitgegroeid tot de mooie, grootsche stichting waarop Curaçao trotsch mag zijn. Bij de uitbreiding der gebouwen, of het moderniseeren der verpleging liet Moeder zich in alles leiden door het advies der Geneesheeren, die steeds bij Haar de volle waardeering vonden van hun voorstellen en plannen.

Niet slechts de Eerw. Zusters zullen treuren over het smartelijk verlies van zulk een goede Moeder, ook de armen zullen haar missen. Door haar langdurig verblijf in ons midden kende Moeder URSULINE de geheimen der armoede en deed in stilte zeer veel goed.

Haar naam zal nog lang met eere worden genoemd, haar geest de Zusters blijven bezielen

Moge zij rusten in vrede en het eeuwige licht haar verlichten

Hedenmorgen droeg de Zeereerw. Pastoor J. VAN BAARS een stille H. Mis op, en daarna de Hoogeerw. Pater Provicaris G WOLSKY een plechtige H. Mis, geassisteerd door de Zeereerw PASTOORS VAN BAARS en LAMERS.

Heden middag zal haar stoffelijk overschot ten grave worden gedragen.

R. I. P.

Examen.

De familie L v. D. VEEN ZEPPENFELDT mocht het blijde bericht ontvangen, dat de Jongeheer GERALD met goed gevolg het eindexamen H. B. S. heeft afgelegd en de Jonge heer DELFINUS bevorderd is tot de hoogste klas der Handelsschool aan het St. Canisius-College te Nijmegen.

Onze oprechte gelukwenschen aan Ouders en Studenten.

Hare Majesteit.

Onze geëerbiedigde Koningin viert Dinsdag a. s. haren vijf en dertigsten verjaardag.

De goede God spare onze geliefde Vorstin nog vele jaren en schenke aan hare regeering een onverstoorden vrede, stijgenden voorspoed en ongeschonden vreedzaam bezit van Moederland en Koloniën.

De feestelijkheden zullen Dinsdag achterwege blijven, maar het vlag gen zal algemeen wezen.

H. Meerdink.

De nieuwe Inspecteur van het Onderwijs, de Heer H. MEERDINK, had reeds ± 9 tropische jaren in Suriname doorgebracht, toen ZEd. van daar rechtstreeks naar hier kwam, zonder eerst eenigen tijd met verlof in het Moederland te hebben doorgebracht.

De Heer MEERDINK heeft zijn functie onmiddelijk met moed aanvaard en zich van het eerste oogenblik af alle moeiten gegeven om zich den Curaçaoschen stand van het Onderwijs helder voor oogen te stellen. Het mocht ZEd. gelukken al heel spoedig het volle vertrouwen te veroveren van schoolbesturen en Personeel; in den Kolonialen Raad kon hij openlijk verklaren: de schoolstrijd is uit, en die moet uit blijven." Het vertrouwen in de Inspectie was teruggekeerd, en de Raad liet het gaarne over aan den Heer MEERDINK de noodig geachte verbeteringen aan te brengen en het Onderwijs op peil te houden.

Algemeen werd gevoeld, dat de Heer MEERDINK berekend was voor zijn taak „zijn sporen op het gebied van het Onderwijs verdiend had," zooals de Minister verklaarde.

De nieuwe Inspecteur is zeer voorzichtig te werk gegaan en heeft voldoende blijken gegeven van tact en beleid om het erg jammer te vinden, dat ZEd. reeds nu zich gedwongen zag om gezondheidsredenen de Kolonie te verlaten met verlof.

De Heer MEERDINK vertrok Woensdagavond in gezelschap zijner Echtgenoote met de „Nickerie" naar Nederland

De Heer L. WELLING, eerst onlangs hier aangekomen en voorloopig aangesteld tot hoofd der Hendrikschool, werd belast met de vervanging van den Inspecteur tijdens diens afwezigheid.

Wij twijfelen er niet aan, of de waarnemende Inspecteur zal geheel en al in den geest van den Heer MEERDINK optreden en de noodige voorzichtigheid weten in acht te nemen.

Geleidelijke ontwikkeling in dezelfde richting kan het Onderwijs slechts ten goede komen. En bij zijn terugkeer, na algeheel en volkomen herstel, kan de Heer MEERDINK dan verder voortbouwen, daar hij alles gedaan vindt, zooals hij zelf het zou gedaan hebben

Een gelukkige omstandigheid is het, dat de Heer WELLING van dezelfde vormschool is als de Heer MEERDINK, wij mogen dus met reden een zelfden geest bij beiden veronderstellen.

Dinorah.

Deze Dominikaansche schoener is op reis van Bani naar Sanchez vergaan. Drie schepelingen werden gered, zes, waaronder de kapitein, zijn verongelukt. Voor zoover wij weten, waren er drie Curaçaoenaars aan boord. Een van hen de kajuitsjongen behoort tot de geredden en kwam hier aan met de *Perla de Osama*.

De Kapitein schijnt van Bonaire afkomstig.

Namen konden we verder niet te weten komen.

Havenwerken.

Van de week zijn ze weer eens begonnen met baggeren aan den Westkant der haven. De nieuwe machine haalde veel meer specie op dan een paar weken geleden. Men schijnt de goede richting op het spoor te zijn. Ja, we durven wedden, dat de Heer PH. V. D BREGGEN er een goed eind aan ziet, ofschoon nog heel ver weg.

Donderdagmorgen waren een paar duikers bezig op den bodem der haven groote brokken rots in mandjes te verzamelen, welke door mannen op een vlot omhoog gehaald werden.

Misschien ligt daar wel de oplossing der moeilijkheid. Als eerst die groote brokken zijn opgeruimd, kan de Hayward Bucket later grooter happen doen in de zachtere papmassa.

We gelooven, dat de Heer VAN DER BREGGEN werkelijk op den goeden weg is, en wenschen ZEd. veel succes We hebben anders veel pech bij onze havenwerken.

Donderdag is er een onderlosser weggezakt in de diepte. Onder persoonlijke leiding van den Ingenieur werd het dingetje den volgenden dag gelicht met behulp van den „Hayward Bucket." Dat is een sterke machine, wat overal voor te gebruiken schijnt te zijn. Als het nu de volgende week maar flink in de pap hapt, zijn we tevreden. Maar dan moet de onder losser, als hij zijn buikje vol heeft, drijvend blijven en niet weg zakken, anders draaien we in het cirkeltje rond, zonder ooit aan den ingang der haven te komen. En daar mot 't naar toe!

Roode Kruis.

Ten kantore van den Consulair Agent van Frankrijk ligt een lijst ter teekening voor bijdragen voor het Roode Kruis.

Raffinaderij.

Gisteren verspreidde zich het heuglijk nieuws, dat alle moeilijkheden waren weggenomen en de zaak haar beslag heeft gekregen Het contract is geteekend en de plantage *Asiento* verkocht

De Raffinaderij komt er.

A. K. V.

Naar wij vernemen zal de Groep Nederlandsche Antillen eerstdaags een algemeene vergadering uitschrijven om Kapitein BIERMAN in de gelegenheid te stellen een lezing te houden met lichtbeelden. Kapitein BIERMAN spreekt zeer gemakkelijk en zijn lichtbeelden moeten zoo helder en duidelijk zijn, dat men ze in een bioscoop niet mooier kan zien. Dat belooft dus een prettigen, Hollandschen Avond.

Struisvogelpark.

In de te Amsterdam gehouden tweede jaarlijksche vergadering van aandeelhouders van de N. V. Struisvogelpark „Albertine," wijdde de voorzitter een woord van hulde aan de nagedachtenis van wijlen Prof. Hubrecht, in wien de vennootschap een bij uitstek kundig en belangstellend commissaris verloor.

Uit het jaarverslag blijkt dat de proefneming van acclimatisatie van struisvogels op Curaçao geslaagd is en de jonge vogels zich uitstekend ontwikkelen.

Zooals te voorzien was, is door het aantal onvolwassen vogels op de onderneming het bedrijf nog niet winstgevend, doch blijft het bestuur overtuigd, dat binnen eenige jaren de teelt een vlucht nemen zal, goede winsten gemaakt en de struisvogel veer het voornaamste uitvoerartikel zal worden van de door droogte be ruchte kolonie. In plaats van wijlen Prof. Dr A. A. W. Hubrecht werd tot commissaris gekozen de heer J. C. Bunge te Aerdenhout, terwijl de aftredende commissaris P. C. Th. Lens herkozen werd.

De Cur. Crt.

Phosphaat.

Het Zweedsche stoomschip „Amie" groot netto 3.135 M³, gezagvoerder E. J. R. Johnssen, albier van La Guaira aangekomen op den 20n Augustus j l, heeft te Newport (Fuik baai) eene lading van 2 184 400 K G. phosphorzure kalk ingenomen en is, - na in de Willemstad te hebben gebunkerd, - den 26n d. a. v. vertrokken met bestemming naar Helsingborg (Zweden).

Officieele berichten.

De Gouverneur heeft bepaald, dat op den verjaardag van Hare Majesteit de Koningin op Dinsdag, den 31sten dezer, bij zonsopgang de vlaggen op de openbare gebouwen, de forten op dit eiland, en op de gouvernementsvaartuigen zullen worden geheschen, en met zonsondergang zullen worden nedergehaald.

De Gouvernements-beschikking, waarbij bepaald is, dat er, tot nader order, tusschen zonsondergang en zonsopgang, zonder vergunning van den Gouverneur, geen stoomschepen de haven mogen worden binnengeloodst, is ingetrokken.

Aan den kommies 2de klasse der belastingen albier C. M. Nuboer is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

De 1ste Luitenant der Infanterie H. P. Pieper is wegens vertrek naar Nederland eervol ontheven van de functien van adjudant van den Gouverneur, en de 1ste Luitenant der Infanterie W. J. de Vries is aangewezen als zoodanig.

De apotheker alhier R Ph. Dania is eervol ontheven van de verdere waarneming der betrekking van militairen apotheker.

Aan den Inspecteur voor het onderwijs in deze kolonie H. Meerdink is tot herstel van gezondheid een jaar verlof naar Nederland verleend; en de onderwijzer 1ste klasse L. Welling, tijd. hoofd der Hendrikschool alhier, is tevens tijdelijk belast met de functien van Inspecteur voor het onderwijs.

Aan den veldwachter op Bonaire A. Martinus is tot verder herstel van gezondheid veertien dagen verlofsverlenging verleend.

Aan den kommies 1ste klasse der belastingen alhier N. van Meeteren is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven

Wancito Bentura, Manuel Bernabela, Breedestraat, Aurelio Brunet, Besi Conquet, Cristina Hansen, Horst Hille, Geoffrey Jeffreys, Maria Modesto 2, Raineta Meyer, David Navia, Juanita Ramos, Elias Sillé, Agripina de Henriques, Merseta de Gordt, N. F. Nemo.

Drukwerk: L. L Blamon.

Drukwerk zonder adres: een exemplaar van de Lustin Diario.

Muziekuitvoering.

PROGRAMMA.

Zondagavond om 7 uur Overzijde.

1. Uit Achting Marsch Lichtenberg.
2. La Bruyere Ouverture M. Kessels.
3. Blummensprache Walzer Piitz.
4. Fantaisie sur Rigoletto Verdi.
5. Austerlits Marsch Gourdin.
6. Potpourri sur Norma Bellini
7. Los últimos Cartuchos Polka le uitv. Vanden.
8. Una Violeta Danza N. N.

Burgerlijke stand.

Opgaaf van het aantal geboorten, sterfgevallen en huwelijken, welke hebben plaats gehad gedurende de maand Juni 1915.

	Geboorten.				Overleden		Aangegeven.	
	M. gesl.	Vr. gesl.	in echt	b. echt	M. gesl.	Vr. gesl.	Levenl.	Huwel.
Aruba	10	5	8	7	16	11	0	1
Bonaire	1	1	1	1	3	0	1	6
St. Martin N.G.	6	6	2	10	1	2	0	2
St. Eustatius	0	2	1	1	0	1	0	0
Saba	1	8	4	0	1	0	0	0
Totaal:	18	17	16	19	21	14	1	9

Het totaalcijfer der geboorten is 35, dat der dooden ook 35 en dekken elkander. Op Aruba stierven er 27 menschen, terwijl er slechts 15 werden geboren. De toestand is daar nog lang niet in orde.

Tot onze diepe droefheid overleed gisteren in het St. Elisabeths-Gasthuis, onze beminde Moeder-Overste, de ZEerw. Zuster

Maria Ursuline,

na voorzien te zijn van de H. H. Sacramenten der Stervenden.

De teraardebestelling zal plaats hebben, heden na den middag, ten 5 ure.

Namens de Eerw. Zusters van het St Elisabeths-Gasthuis,
Zuster Maria JOSEPHINE,
wn. Overste.

Curaçao, 28 Augustus 1915

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 27 Aug. 1915.

AARDNOTEN (Pindas) per KG		—
ZOUT per vat van 130 K.G........	f	0.80
DIVIDIVI per K,G.......................	,,	0.05
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	,,	0.40
id. per KG. 2e kw.	,,	0.30
HUIDEN per K.G..........................	,	0.60
GEITENVELLEN per K.G...........	,,	0.80
WOL per K.G.............................	,,	0.13
SCHAPENVELLEN per stuk.........	,,	0.50
BEENDEREN per K.G...................	,,	0.02
RECINUS-ZAAD per K.G..............	,,	0.05
STROOHOEDEN (hiopijapa) .		
Kwaliteit No, 1...........per dozijn	,,	3,12½
,, ,, 1 (gebleekt),, ,,	,,	3.25
,, ,, 2 ,, ,, ...	,,	5.
,, ,, 3 ,, ,, ...	,,	—
,, ,, 3 ,, ,, ...	,,	—
,, ,, 4 ,, ,, ...	,,	7
,, ,, 5 ,, ,, OLA	,,	—.
,, ,, 6 ,, ,, ...	,,	8
,, ,, 7 ,, ,, ...	,,	9
,, ,, 8 ,, ,, OLA	,,	
,, ,, 9 ,, ,, ...	,,	12.50
,, ,, 10 ,, ,, OLA	,,	
,, ,, 11 ,, ,, ...	,,	
,, ,, 12 ,, ,, OLA	,,	
,, ,, 13 ,, ,, ...	,,	
,, ,, 14 ,, ,, OLA	,,	
,, ,, 15 ,, ,, ...	,,	
, , 1 van 25 c.M. of minder	f	—

Ratten.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

29 ratten.

Buitenland.

Een bewoner van Reims, die de stad nog niet heeft verlaten, zendt aan het „Petit Journal" een aanschouwelijke beschrijving van de doodenstad, waaruit dagelijks gezinnen vluchten om aan de granaten der Duitsche batterijen te ontkomen. Reims wordt zienderoogen ontvolkt. Wie niet, zoolang het nog tijd is, de stad den rug toekeert, moet vroeg of laat vallen als slachtoffer der Duitsche granaten. Bij de laatste beschietingen werden telkens vier of vijf personen gedood en velen gekwetst. Zoo gaat Reims een zekeren dood tegemoet. Iederen dag wordt opnieuw een huis beschoten, een straat verwoest. De granaten versplinteren muren en vegen huizen van den aardbodem weg. Als het beschieten voor eenige oogenblikken ophoudt, komt alles aansnellen om de straten van puin te zuiveren.

Daar, waar de brandbommen alles met den grond hebben gelijk gemaakt, spruiten tusschen de straatsteenen vriendelijke grashalmen op en naast de akelige stilte, die in bijna alle straten heerscht en die iemand het hart beknelt, is dit het sterkst sprekend teeken van de verlatenheid en doodschheid der stad. Met den aanblik, dien de stad oplevert, stemt de zielstoestand der inwoners overeen. In Reims wordt niet geweend en niet gelachen. Men is eenvoudig ernstig, met het oog op het gevaar, waaraan men dagelijks is blootgesteld en met het bewust zijn, dat men alle wilskracht moet inspannen om weerstand te bieden aan een zenuwachtige spanning, die nu reeds negen maanden aanhield en met het zekere gevoel, dat men morgen en alle volgende dagen opnieuw zal worden beschoten. In zoo'n stemming kan men weenen noch lachen. Sedert Reims in de vuurlinie ligt en wel zoo dicht er bij, dat men het geschreeuw der aanstormende troepen vernemen kan, is het van het overige Frankrijk afgesneden. Brieven en nieuwsbladen blijven in Châlons liggen en komen met groote vertraging aan. Men moet zijn geheugen sterk opfrisschen om zich te herinneren, dat er een tijd geweest is, dat Reims een telegraaf- en telefoonkantoor en een spoorwegstation had. De uitwerking der beschieting, sedert de Duitschers de stad waaiervormig onder vuur nemen, is vreeselijk.

En nog steeds worden granaten in groote hoeveelheden aangemaakt, om steeds grootere verwoestingen aan te richten.

Te Essen moet een conferentie zijn gehouden tusschen de directie der Krupp-fabriek en de arbeidersvertegenwoordigers om te pogen een arbeidsgeschil op te lossen. Vóórdat de besprekingen geopend werden, waren beide partijen door de militaire overheid gewaarschuwd, dat er krachtige maatregelen genomen zouden worden, tenzij het conflict spoedig opgelost zou zijn. Direct en indirect zijn ongeveer 100.000 man bij het conflict betrokken. Een nauwkeurig onderzoek van hun posities schijnt te hebben aangetoond, dat hun eischen niet onrechtvaardig zijn, daar in de Krupp-onderneming sedert het uitbreken van den oorlog vele millioenen verdiend werden.

Het resultaat van deze conferentie was, dat den werklieden door de directie de inwilliging van een deel hunner eischen werd toegezegd en een tijdelijke vrede werd gesloten.

De werklieden waren echter nog ontevreden en velen moeten de inrichting hebben verlaten, daar zij niet in staat zijn langer de vermoeienissen van voortdurend werken te verdragen en verklaren liever kans te loopen om gedood te worden in de loopgraven, dan onder de tegenwoordige voorwaarden te Essen den arbeid voort te zetten

Er moeten zelfs reeds gevallen van sabotage zijn voorgekomen.

De toekomst van den oorlog.

Kolonel Harrison, een medewerker van de *Pennsylvania Magazine*, doet in dat tijdschrift, naar wij in de *Frankf. Ztg.* lezen, volgende voorspellingen over den loop van den oorlog:

JULI.

Westelijk front: Geen verandering.

Italiaansch front: Verbreeding van het front van de Italianen, wat den vijand noopt zijn strijdkrachten te verdubbelen.

Russische front: Groot Duitsch offensief in de buurt van Warschau. Terugtocht van de Russen in Polen.

Turksch front: Langzame vorderingen aan de Dardanellen, in Armenië en Mesopotamië. Medewerking van Italië tegen de Dardanellen.

AUGUSTUS.

Westelijk front: Geen verandering. Vermeerderd munitie-verbruik. Uitbreiding van het Engelsche front.

Italiaansch front: Belegering van Triëst en Pola.

Russisch front: Staking van het Duitsche offensief (bij gebrek aan manschappen). Plaatselijke aanvallen van de Serviërs. Organisatie van het nieuwe Balkanverbond. Inmenging van Roemenië.

Turksch front: Immenging van Bulgarije.

SEPTEMBER

Westelijk front: Algemeene aanval van de Duitschers in het Noorden. Outzaglijk munitie-verbruik.

Italiaansch en Russisch front: Verbinding van de zuidelijke fronten (Italië—Servië—Roemenië). Algemeen offensief tegen Oostenrijk. Opmarsch van de Russen aan beide vleugels.

Turksch front: Ineenstorting van Turkije. Val van Konstantinopel. Opening van de Dardanellen.

OCTOBER.

Westelijk front: Stilstand van het Duitsche offensief. Snellere vooruitgang van het Fransche offensief, dat tot aan de linie Ostende-Maubeuge-Ardennen-Luxemburg – Metz-Straatsburg komt.

Italiaansch-Russisch front: Herovering van Galicië door de Russen. Inval in Hongarije van drie kanten. Vlucht van de Oostenrijksche regeering naar Duitschland. Terugtocht van de Duitschers uit Koerland en Oost-Pruisen.

Turksch front: Einde van den oorlog met Turkije. Een groot gedeelte van het expeditieleger wordt naar Europa teruggebracht.

NOVEMBER.

Westelijk front: De Duitschers opnieuw teruggeworpen. Op verscheidene punten wordt hun rechtlijnig front doorbroken.

Italiaansch-Russisch front: Terugtocht van de Duitschers in Polen. Ontblooting van Silezië. Inval in Duitschland.

DECEMBER.

Westelijk front: De Franschen rukken tot aan den Rijn op. Einde van de vijandelijkheden.

Italiaansch-Russisch front. Duitschland vraagt om een wapenstilstand.

De *Frankf. Ztg.* teekent bij deze voorspellingen aan: Wij zien de gebeurtenissen met kalmte tegemoet en kunnen dat te gemakkelijker doen, daar de Franschen maar tot aan den Rijn op zullen rukken en Frankfort niet met een bezoek denken te vereeren.

Het Belgische front.

Het Belgische front, dat eene uitgestrektheid heeft van 54 kilometer, wordt, volgens de „Vl. St.", verdedigd door ruim 100.000 Belgische troepen. Het Engelsche front in België en Frankrijk is 700 000 man sterk en heeft slechts het dubbele van het Belgische front. Men ziet daaruit hoe de waarde van het Belgische leger door de Bondgenooten erkend wordt; het bestaat dan ook uit eerste klas troepen. De reserve-troepen, welke in Frankrijk geoefend worden, zijn minstens 40.000 man.

De toestand in Mexico.

In de jaarvergadering der Mexican Railway Company heeft de directie den toestand in Mexico besproken. Zij stelde in het licht, dat het land 14 à 15 millioen inwoners heeft, van wie niet meer dan 200,000 onder de wapenen zijn. De overgroote rustige meerderheid der bevolking is er ellendig aan toe, daar de roovende benden het ploegvee en zaaikoren hebben weggesleept. De oogst van het loopende jaar wordt op slechts een kwart van de normale opbrengst geraamd, een zeer ernstige zaak voor een land, dat reeds onder normale omstandigheden nauwelijks in zijn eigen behoefte aan graan kan voorzien en meermalen nog heeft in te voeren. Zelfs indien onder de tegenwoordige abnormale omstandigheden voldoende graan voor import in Mexico zou zijn te verkrijgen, dan nog zou het onmogelijk zijn om 't te distribueeren, daar in het binnenland alle spoorwegen zijn verwoest. De directie geeft den Vereenigden Staten de schuld voor dezen toestand, daar deze Huerta, den eenigen man, die krachtig genoeg was om rust en orde te herstellen, hebben tegengewerkt. Zij meent, dat het de plicht is der Vereenigde Staten om hongersnood in Mexico te voorkomen, te meer daar deze een zeer ongunstigen invloed zou hebben op den gezondheidstoestand in de grensstreken.

Volgens alle kenners van Mexico was Huerta op het punt den toestand te bedwingen, toen de Unie door de expeditie naar Vera Cruz en de daarmede gepaard gaande physieke en moreele pressie de pogingen van Huerta verijdelde. Na op die wijze de anarchie te hebben bestendigd, hebben de Vereenigde Staten zich uit Mexico teruggetrokken en dit land ten prooi gelaten aan een toestand van inwendige verbloeding. De directie der bovengenoemde maatschappij schrijft deze noodlottige politiek der Unie toe aan misplaatste vredelievendheid van Bryan, den thans afgetreden minister van buitenlandsche zaken. Dat president Wilson thans inziet een verkeerde politiek te hebben gevolgd, blijkt wel uit de nota, die hij enkele weken geleden tot de opstandelingen-leiders heeft gericht en waarin o. a. de zinsneden voorkomen: „Het land is door den burgeroorlog als door een verterenden brand verwoest. De oogsten zijn vernietigd, de velden liggen braak, de veestapel is geconfiskeerd, de bevolking vlucht naar het gebergte teneinde niet in het bloedvergieten te worden betrokken, en er is niemand, die den weg schijnt te kunnen wijzen om rust en orde te herstellen."

HAVEN-NIEUWS.
VAN 21 AUG. – 4 SEPT.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Fauna	C Breman	20 Aug.	Amsterdam	21 Aug.	New York
Nickerie	J P v d Borden	23 ,,	Colon	25 ,,	Amsterdam.
Caracas	G B Terrill	25 ,,	La Guayra	25 ,,	New York
Merida	A Johanson	25 ,,	Maracaibo	25 ,,	Maracaibo
Pr Willem I	N G v Baaren	29 ,,	New York	30 ,,	Amsterdam
Zulia	S S Morris	28 ,,	New-York	28 ,,	Maracaibo
Merida	A Johanson	29 ,,	Maracaibo	30 ,,	La Guayra
Pr Willem V	P J v d Graaff	29 ,,	Amsterdam	30 ,,	New York
Merida	A Johanson	1 Sept	La Guayra	2 Sept.	Maracaibo
Zulia	S S Morris	2 ,,	Maracaibo	2 ,,	New York
Philadelphia	H Hiehborn	2 ,,	New-York	2 ,,	La Guayra
Siena	G M Minetti	1 Sept	Génova	1 Sept	Colón
Amie	R Johnson	26 Aug.	Sta Barbara	26 Aug.	Zweden

Schoeners.	Aankomst	van	Schoeners.	Vertrek	naar.
Perla de Osama	23 Aug.	St Domingo	*Maria*	21 Aug.	Maracaibo
Camia H	24 ,,	Vela de Coro	*Estr del Mar*	21 ,,	Guanta
Frieda H	28 ,,	Maracaibo	*Pluma de Oro*	22 ,,	Vela de Coro
			Brion V	24 ,,	Maracaibo
			Refugio H	25 ,,	Aruba
			Conformidad	28 ,,	Sto Domingo